

Kommunale målsettinger for hjortevilt Nome kommune 2024-2026

Innhold

1. Innledning	2
2. Definisjoner	2
3. Rammer for den lokale forvaltningen	2
4. Valdenes struktur, størrelse og arrondering	3
5. Målsettinger for viltforvaltningen:	4
6. Måloppnåelse siste bestandsplanperiode	5
7. Krav til bestandsplanene	5
8. Avvik fra godkjente bestandsplaner	6
9. Tildeling av fellingskvote for vald uten bestandsplan	7
10. Kommunens målsettinger for avskyting av hjortevilt.....	7
11. Felling av skadegjørende hjortevilt	8
12. Kommentarer til kommunens målsettinger	9

1. Innledning

Kommunen har ansvar for verdier og interesser knyttet til friluftsliv, biologisk mangfold, trafikkproblemer, regulering av størrelsen på de ulike viltbestander og for å ivareta jaktretthavernes rettssikkerhet gjennom å fastsette forskrifter og fatte enkeltvedtak jfr. forskrift om forvaltning av hjortevilt. Dette vil danne grunnlag for utarbeidelse av bestandsplaner og oppfølging av disse. Jaktretthaverne har derimot ansvar for den detaljerte bestandsplanleggingen med årlige avskytningsplaner.

2. Definisjoner

Hjortevilt: elg, hjort, rådyr og villrein.

Tellende areal: det arealet som skal legges til grunn for beregning av antall fellingstillatelser.

Minsteareal: størrelsen på det tellende arealet som skal legges til grunn for hvert dyr det gis fellingstillatelse på.

Vald: et areal som etter søknad er godkjent av kommunen eller villreinnemnda for jakt på hjortevilt.

Jaktfelt: et mindre geografisk område innenfor et vald som jaktretthaverne har avgrenset av hensyn til jaktutøvelsen.

Bestandsplanområde for elg og/eller hjort: et område bestående av to eller flere vald som samarbeider om å utarbeide bestandsplan for elg og/eller hjort. Godkjennes av kommunen etter søknad.

Bestandsplan: jaktretthavernes offentlig godkjente, flerårige plan med mål for bestandsutviklingen, og beskrivelse av den årlige avskytingen.

Jaktretthaver: enhver som har jaktrett på en eiendom. Retten til å jakte tilhører grunneier hvis ikke annet er bestemt.

Hjorteviltregisteret: nasjonal databank som ivaretar og tilrettelegger opplysninger for hjorteviltforvaltningen. Sett elg og sett hjort: jegernes observasjoner av bestemte viltarter i sitt jaktfelt, registrert etter fastsatt instruks.

3. Rammer for den lokale forvaltningen

Viltlovens formålsparagraf (Lov om viltet § 1) setter rammene for all viltforvaltning:

” Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.”

Forskrift om forvaltning av hjortevilt delegerer ansvar og arbeidsoppgaver til kommunene og rettighetshaverne, slik at disse får en mer sentral rolle i forvaltningen av hjorteviltet.

I bestemmelsene om godkjenning av vald og om bestandsplan, fellingstillatelse og rapportering, gir forskriften kommunen pålegg om å gjøre vedtak om målsettingen for forvaltningen av hjorteviltet.

Kommunene har dermed et overordnet ansvar for regulering av størrelsen på de ulike bestandene, og skal blant annet godkjenne bestandsplanene.

Grunneierne/jaktretthaverne skal ha ansvaret for den praktiske forvaltningen gjennom bestandsplanlegging og plan for årlig avskyting. Imidlertid må rettighetshavernes forvaltningsplaner bygge på, og ta hensyn til, offentlige målsettinger.

Rettighetshavernes deltakelse i forvaltningen, og utarbeidelse av bestandsplaner skal skje på frivillig grunnlag. Kommunen vil i henhold til § 18 i forskrift om hjortevilt fortsatt kunne tildele fellingstillatelser til vald uten godkjent bestandsplan (målrettet avskyting).

Påvirkninger på biologisk mangfold, beitegrunnlag og landbruksskader

Elg og hjortestammen i kommunen bør ligge på et stabilt bærekraftig nivå som gir mulighet til rekreasjon og næringsutvikling, innenfor rammene av det naturgrunnlaget gir. Det biologiske mangfoldet skal ikke forringes på grunn av for stor bestand av hjortevilt. Videre skal bestanden av elg og hjort være bærekraftig i forhold til bestandens kvalitet og i forhold til virksomheter i andre

samfunnssektorer. Beitetrykket skal tilpasses slik at sommer- og vinterbeite er mest mulig optimalt for elg og hjortestammen. Det skal legges vekt på å holde beiteskader på skog og avlinger på et minimum, slik at det fortsatt vil være mulig å produsere skog av god kvalitet i kommunen.

I vintersesongen kan klimatiske forhold føre til at hjortevilt kan trekke ned i lavereliggende områder. Snømengdene og næringsøk er ofte to viktige faktorer for slike trekk.

Vilt som trekker ned i boligområder er generelt ikke ønskelig. I de tilfeller der spesielle dyr viser uønsket adferd, vil kommunen vurdere dyras videre skjebne.

Vilt som ikke lar seg jage, eller har en aggressiv adferd, og som kommer tilbake gjentatte ganger, vil bli vurdert tatt ut. Også vilt som gjør vesentlig skade på jordbruksarealer kan etter godkjent søknad tas ut til og solgt til inntekt for kommunens viltfond. Det settes imidlertid visse vilkår for slik skadefelling.

Uttak av slike dyr skal likevel i hovedprinsippet skje innenfor jaktbestemmelsene, og av det/de jaktlag/jegere som har jaktrettighetene i området. I slike tilfeller belastes uttaket av den allerede tildelte kvote.

Valdene bør i sin plan ta hensyn til slike områder eller individer. I slike tilfeller bør det settes inn ekstraordinære tiltak for å løse problemene.

4. Valdernes struktur, størrelse og arrondering

Nome kommune har et areal på ca 385 000 daa land.

Totalt tellende areal på storvilt som administreres er ca 382 000 daa. Det inngår da arealer ifra Midt-Telemark, Drangedal og Skien kommuner.

Valdene i Nome forvalter ikke en egen hjorteviltstamme, ettersom elg og hjort i kommunen trekker både mellom vald og nabokommuner. Dette, sammen med variasjonene innen kommunen, gjør det til en stor utfordring å forvalte elg og hjortestammen riktig.

Det er i dag for liten kunnskap om elgens og hjortens bevegelser og i hvilket omfang dyretrekkene har. Det en vet fra tidligere undersøkelser er at dyrene benytter et stort område.

Dette er viktige momenter som bør være med når fremtidig forvaltning planlegges.

Hjorteviltforvaltningen i Nome kommune bør også i fremtiden baseres på bestandsplaner i forskrift om hjortevilt.

Grunneierne/jaktrettshaverne bør ha som målsetting, at det i størst mulig grad skal arbeides for åpne grenser mellom jaktfeltene etter hvert som jaktlagene fyller kvotene.

Bestandsplanområdet er ett område hvor det skal drives lik forvaltning og det må samarbeides tett for å oppnå målsetningene.

Hovedformålet med bestandsplaner er å forvalte elg og hjortestammen gjennom målrettet bestandsforvaltning i et område. Det anses som nødvendig at planen, arealmessig er så stor at en vesentlig del av bestanden til enhver tid befinner seg innenfor eget område.

Optimalt bør derfor bestandsområdene omfatte:

Kalvingsområder

Sommerbeiteområder

Parringsområder

Vinterbeiteområder

Dagens planområder vil bare delvis kunne nå disse målsetningene. Ingen av dagens vald er for store. Det vil derfor være viktig at valdene ikke bare tar hensyn til de tilgrensende vald, men også søker ett samarbeid på tvers av dagens valdgrenser.

5. Målsettinger for viltforvaltningen:

Hovedmål:

- Nome kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er bærekraftig i forhold til beitetilgang og arts mangfold i naturen og som gir lavest mulig konflikt med trafikk, andre næringer og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.
- Nome kommune skal aktivt bidra til å fremme stammeretta forvaltning av hjortevilt på tvers av kommune- og fylkesgrensene.
- Det er et mål at hele kommunen fortsatt omfattes av vald med godkjente bestandsplaner utarbeidet av rettighetshaverne.
- Valdene bør ha en størrelse og arrondering som fremmer stammeretta forvaltning.
- Innen valdet skal forvaltningsstrategier og jakttid være felles.
- Valdet bør ha egne vedtekter som bl.a. sikrer rettighetshaverne demokratisk innflytelse på forvaltningen.
- Valdet bør ha et styre som er valgt av og blant rettighetshaverne.
- Kommunen ønsker god dialog med jaktrettshavere og jegere blant annet gjennom årlige fellesmøter.
- Viltfondet skal brukes aktivt til å øke kunnskapen om viltet og dets leveområder, videreutvikle valdorganiseringen, til skadeforbyggende tiltak i enkeltkulturer og ettersøk av skadet og sykt vilt.
- Det er et mål å legge forvaltningen av både elg, hjort og rådyr til valdene.
- Kommunen har en målsetning om å bidra til at viltpåkjørslere reduseres. Dette gjelder både for veg og jernbane. Grunneiere/rettighetshavere og andre oppfordres til å fremme tiltak som forhindrer at dyr oppholder seg i nærheten av veger, jernbane, kryssningspunkt og boligfelt.

Rådyr:

- Det er et mål om at uttaket av rådyr blir utnyttet på en slik måte at bestandene fortsatt vil ha en biologisk forsvarlig kjønns- og aldersstruktur, og opprettholder sin naturlige genetiske variasjon. Man bør tilstrebe en felling tvers igjennom stammen, og bestandenes beitetrykk bør tilpasses slik at verditapene ved skog og jordbruksproduksjon holdes på et akseptabelt nivå.

Elg:

- Elgstammen i Nome skal ha en god kondisjon og skal utnytte beiteressursene optimalt uten at det forekommer beiteskader i inn- og utmark eller trafikkproblemer av betydning.
- Ku-okse forholdet bør holdes på rundt ca 1,5 per okse.
- Uttaket av kalv og ungdyr bør ligge på minimum 60 prosent.
- Sett elg per jegerdag bør ligge på ca 0,3-0,4.
- Slaktevekter på kalv og ungdyr bør vise en stabil eller økende tendens.
- Øke kalveproduksjonen til minst 0,6 kalv per ku.
- Store produksjonsdyr spares.

Kommentar:

Ut ifra trenden i sett elg og fellingsstatistikk, virker det fornuftig med et bestandsmål for elg som tilsier at stammen stabiliseres på dagens nivå. Dersom beiteforhold bedrer seg, og slaktevekter og produktivitet øker kan man i fremtiden vurdere å øke stammen noe.

Dette gjelder for Nome kommune sett samlet. Det er forskjeller innad i kommunene og hvert enkelt vald må selv se hvordan bestanden er i sitt område.

Hjort:

- Hjortestammen i Nome skal ha en god kondisjon, kjønns og aldersstruktur og skal utnytte beiteressursene optimalt uten at det forekommer beiteskader i inn- og utmark, eller trafikkproblemer av betydning. Man bør tilstrebe en felling tvers igjennom stammen.
- Sikre at hind/bukk forholdet er på ca 1,5-3:1.
- Uttaket av kalv og ungdyr bør ligge på minimum 50-60 prosent.
- Uttaket av voksen hanndyr bør ligge på 20-25 prosent.
- Uttaket av voksen hunndyr bør ligge på 20-25 prosent.
- En skal sikre at en har en del store bukker i bestanden.

Kommentar: Hjorten opptrer klumpvis i kommunen. Noen steder er det bra med hjort mens andre har lite dyr. Det må derfor tas hensyn til dette når det utarbeides bestandsplan.

Hvis det ikke utarbeides en bestandsplan på hjort, så vil det etter § 18 bli tildelt fellingstillatelser fordelt på alder og kjønn i alle kategorier.

For hjort så kan en med fordel øke avskytingen der det er bra med dyr.

6. Måloppnåelse siste bestandsplanperiode

Årene 2021 og 2022, så har uttak av elgkalv ligget på 22-31 % og totalt uttak av kalv og ungdyr har ligget på 62-56 %. Uttak av ungdyr er innenfor målsetting på 30 % kalv og totalt 60 % ungdyr.

Slaktevekter er stabile, men avhenger av antall skutte dyr fra år til år. Sett elg per jegerdag er stabilt på 0,47-0,41. Dette avviker fra målsetting på 0,3. Dette var et ca mål og burde nok ha vært satt noe høyere. Sett kalv per ku er 0,5-0,31. Dette er et parameter som en kan påvirke ved å ha gode produktive dyr i stammen. En har ikke nådd målsetting om 0,6 kalv per ku. Sett ku per okse har vært 1,98 og 2,08 og er innenfor målsettingen på 1,5 til 2 kuer per okse.

For hjort så har uttaket av ungdyr ligget på 57-61 %. Uttaket av kalv var 27-28 %. Målet er dermed oppnådd for uttak av ungdyr, som skulle være 50-60 %. Uttak av hanndyr var 19-21 %. Uttaket av hunndyr var 21-22 %. Målet for uttak av hunn og hanndyr er oppnådd.

Tallene for 2023 er ikke med her da de ikke er klare når dokumentet sendes ut.

7. Krav til bestandsplanene

“Forskrift om forvaltning av hjortevilt setter konkrete krav til hva en bestandsplan skal inneholde:

- Målsettinger for bestandsutviklingen.
- Plan for årlig avskyting i antall, fordelt på alder og kjønn.
- Kommunens målsetninger

I tillegg til dette bør planen inneholde:

Beskrivelse av prosessen med utarbeidelse av planen.

Beskrivelse av viltbestanden; herunder statistikk, fordeling på kjønn og alder, utviklingstrekk m.v.

Målsettinger med målbare parametre (slik at resultatet kan evalueres i forhold til målsettingen).

Hensyn til det biologisk mangfold i naturen, slik at hjorteviltstammene forvaltes slik at de ikke truer det biologiske mangfoldet i naturen.

Hensynet til andre brukerinteresser i utmarka. Storviltjakta skal utøves på en slik måte at den ikke fortrenger andre brukere av utmarka i jakttiden. Friluftsliv og bær- og soppstaking skal kunne foregå samtidig med jakta, men alle parter må vise respekt for hverandres aktivitet. Både småvilt- og storviltjegere har gjensidig ansvar og plikt til å fremme gode ordninger for samjakt.

Oppgave over totalareal og tellende areal for valdet skal vises fordelt på jaktfelt og grunneiere.

Bestandsplanområdene må ta ansvaret for å forvalte elg og hjortestammen på en faglig forsvarlig måte, og innarbeide dette i sine planer.

Planens målsetting skal samsvare med Nome kommune sin overordnede målsetting for å bli godkjent. Kommunen skal påse at planens målsetting og den planlagte avskytning samsvarer med det kommunen har vedtatt.

En bestandsplan skal godkjennes for en fastsatt periode. I Nome har nå alle bestandsplaner samme gyldighet. Dette forenkler en del arbeid for både administrasjonen og valdene og det vil være lettere å samordne felles tiltak vedrørende forvaltningen. Vi kan også lettere legge felles informasjon fra ulike undersøkelser til grunn for planene.

Ifølge forskriften kan planperiodene være fra 3-5 år. I Nome vil vi nå godkjenne alle planer for 3 år. Dette er fordi vi mener det er vanskelig å se lengere frem enn disse 3 årene.

Bestandsplanområdene skal evaluere resultatene sine fra forrige planperiode opp mot målsetningene fra forrige planperiode. Dette skal være med i den nye bestandsplanen.

Kommunen vil tildele bestandsplanområdene hele kvoten samlet som frie dyr, for hele planperioden. Det vil derfor være planområdenes ansvar å viderefordre kvoten til de respektive lag og år.

Planområdene har også ansvar for å fordele kvoten ut på alders og kjønns kategorier til de respektive jaktlag. Disse kvotene kan overføres fra et år til et annet.

Alle felte dyr skal belastes tildelt kvote, med mindre slaktet er kontrollert og vurdert som uegnet som mat av mattilsynet. det vil i slike tilfeller være anledning å få utstedt ny fellingstillatelse fra kommunen, mot innlevert rapport/kvittering fra mattilsynet.

Et avvik på ca 10 prosent fra planen er innenfor det som kan regnes for akseptabelt.

Bestandsplanområdene plikter årlig å sende inn fellingsrapport, sett elg-hjort skjema og evt. andre skjema som kommunen ønsker. Valdene plikter også å samle inn tenner og kjever etc, når dette er aktuelt.

8. Avvik fra godkjente bestandsplaner

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, kan kommunen gå inn for å tildele dyr etter alder og kjønn, jfr. § 18 i forskrift om forvaltning av hjortevilt, slik at forutsetningen og intensjonene i planen blir oppfylt.

Ved vurdering av hva som er "vesentlige avvik", skal følgende kriterier legges til grunn;

a) Dersom det på et gitt tidspunkt i planperioden, ikke er mulig å oppfylle kriteriene i planen, vil det regnes som et avvik.

b) Dersom årlig fellingsprosent ligger under 70 % skal avskytingsplan tas opp til revidering av grunneiere/jaktsrettshavere og behandles av kommunen.

c) Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort. Overskridelse av kvoten ved planperiodens slutt anses som feilskytning og behandles i henhold til viltlovens § 48, dyret/ene blir inndradd til fordel for kommunens viltfond.

d) Et avvik på ca 10 prosent fra planen er innenfor det som kan regnes for akseptabelt.

Det regnes aldri som avvik dersom det skytes kalv i stedet for det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskytning.

Bestandsplanområdene plikter å følge kommunale målsetninger i uttaket vedr. alders- og kjønnsfordeling. Dersom valda ikke oppfyller kommunale målsetninger i uttaket, og som systematisk oppnår skjevt uttak, kan kommunen gå inn og tildele dyr etter § 18 i forskrift om forvaltning av hjortevilt. Det tas løpende hensyn til tidligere års avskytinger.

Alle felte dyr skal belastes tildelt kvote med mindre slaktet er kontrollert og vurdert som uegnet som mat. Denne vurderingen kan kun gjøres av mattilsynet eller av den som kommunen måtte bestemme. Det er i slike tilfeller viktig å kunne fremvise de nødvendige vitale organer ved forespørsel.

Valdene oppfordres til å selv disponere ett visst antall fellingstillatelser som skal brukes til dyr som valdet ønsker å premiere jaktfeltene for å ta ut feks. kalv under ett visst antall kg.

Kommunens plan og anbefalinger skal rulleres i tråd med målsetningene i planen, og ved endringer i bestandssituasjonen. Planen kan derfor endres i løpet av planperioden.

9. Tildeling av fellingskvote for vald uten bestandsplan

Vald som ikke har laget en bestandsplan eller er en del av et bestandsplanområde med bestandsplan, vil få en tildeling av fellingskvote årlig fra kommunen. Tildeling vil følge §18 i forskrift om forvaltning av hjortevilt.

For vald uten godkjent bestandsplan beregnes antall fellingstillatelser ved å dividere valdets tellende areal med gjeldende minsteareal. Fellingstillatelse skal fordeles på følgende kategorier

- a. *elg: kalv (½ år), voksne hunndyr (1½ år og eldre), voksne hanndyr (1½ år og eldre),*
- b. *hjort: kalv (½ år), voksne hunndyr (1½ år og eldre), spissbukk (buk med ugreina gevir), og voksne hanndyr (1½ år og eldre).*

For begge artene kan kalv felles i stedet for voksne dyr.

Tildeling av elg vil bli 60 % kalv, 20 % voksne hunndyr (1,5 år og eldre) og 20 % voksne hanndyr (1,5 år og eldre).

Tildeling av hjort vil bli 50 % kalv, 25 % voksne hunndyr (1,5 år og eldre) og 25 % voksne hanndyr (1,5 år og eldre). Spissbukk vil også kunne bli tildelt og vil da gå av hanndyr kvoten.

10. Kommunens målsettinger for avskyting av hjortevilt

Det er et klart mål at vinterbestanden i størst mulig grad skal bestå av produktive dyr.

For å kunne holde en høy produktivitet med god kjønns- og alderssammensetning, legges følgende virkemidler til grunn: |

«Beitetakseringen utført av Faun naturforvaltning i 2019 viste at uttaket av ros 48 % (rogn, osp og selje) i Nome, er over kritisk beitenivå som er 35 %. For å holde på den positive utviklingen i kalverater, vil det være nødvendig med en svak reduksjon i elgtetthet. Jaktuttak bør ut fra dette økes noe. Dette vil også bedre beitetrykket.»

«Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Nome og Midt-Telemark etter jakta 2020 konkluderte med: Det synes klart at elgtettheten i regionen er i vekst, noe både sett-elg indekser og bestandsestimatet vårt tilsier. Det er estimert en elgtetthet på 688 dyr etter jakta i 2020, og vi mener at det må felles 190 dyr i regionen for å bidra til bedring i bestandskondisjonen så vel som beitegrunnlaget. Det felles nå flere hjort enn elg i regionen, og vi anbefaler at det blir fulgt nøye med på utviklingstrekk i bestandssituasjonen, og at uttaket blir planlagt ut fra en mål- og tiltaksstyrt forvaltning på både lokalt og kommunalt nivå. Den økte hogstaktiviteten vil, så lenge elgbestanden holdes innenfor et akseptabelt nivå, kunne legge grunnlag for en positiv utvikling i fremtidig elgbeite. Reduksjonen i elgtetthet har gitt positive utslag i forhold kostnader ved både skogskader og viltpåkjørsler. For å klare å få til en svak reduksjon i bestanden synes det klart at fellingstillatelse må økes. Vi anbefaler fremdeles søkelys på beitegrunnlaget.»

Med bakgrunn i beitetakst, bestandsvurdering, sett elg, kondisjon og kalve rate, så må en opprettholde avskytingen av elg på dagens nivå, eventuelt øke i visse deler av kommunen som har bra med dyr.

For hjort så kan en med fordel øke avskytingen der det er bra med dyr.

Elg:

Ingen vektgrense for å veie ned dyr.

Det oppfordres til at store produktive dyr spares, og at avskytingen legges på unge, lavproduktive dyr og dyr som er i dårlig kondisjon.

Totalt uttak av kalv bør være minimum 30 % av kvoten.

Totalt uttak av ungdyr skal være minimum 60 prosent av kvoten.

Det skal i avskytingen max. felles 20 prosent eldre ku og max. 20 prosent eldre okse.

Andelen hannkjønn i uttaket settes til maks 50 %.

Ved uttak så er det viktig å ta ut dårlige dyr.
Det er viktig å sikre at en har en del store okser i bestanden.

En alternativ avskyting kan være:

Uttak av kalv på 50 %.

Uttak av eldre hunndyr 25 %.

Uttak av eldre hanndyr 25 %.

Ved uttak etter en slik modell så er det viktig at kalveandelen blir fylt.

Dyr på 1,5 år inngår i eldre kategori.

Det er viktig å sikre at en har en del store okser i bestanden.

Hjort:

Uttaket av kalv og ungdyr skal ligge på minimum 50-60 prosent.

Uttaket av voksen hanndyr bør ligge på 20-25 prosent.

Uttaket av voksen hunndyr bør ligge på 20-25 prosent.

En bør sikre at en har en del store bukker i bestanden.

Andelen hannkjønn i uttaket settes til maks 50 %.

Rådyr:

Kommunen ser det som positivt hvis bestandsplanområdene innlemmer rådyr i sine planer. Dette vil gi en bedre forvaltning over større arealer. Alle planområdene i Nome har bakgrunnsareal til å søke fri kvote.

Bestandsplanområdene plikter årlig å sende inn fellingsrapport.

11. Felling av skadegjørende hjortevilt

I særskilte tilfeller, der øvrige virkemidler er forsøkt uten hell, eller der akutte situasjoner oppstår, kan kommunen vurdere skadefelling, jf. Naturmangfoldloven § 18 fjerde ledd, eller uttak av eget tiltak, jf. delegering etter Naturmangfoldloven § 18 tredje ledd første punktum.

Nome kommune har en høy terskel for å innvilge skadefelling av elg, hjort og rådyr, slik som beskrevet i Naturmangfoldlovens §18.

For at skadefelling av skal innvilges må følgende kriterier være oppfylt:

Bestanden av aktuell art er forsøkt redusert gjennom ordinær jakt.

50 % dispensasjon fra minsteareal

Jaktfeltet i aktuelle vald feller tildelt kvote.

Jakten rettes mot skadelidende areal og nærområde.

Det skal være gjennomført omfattende skadeforebyggende tiltak

Utført skremselstiltak må være beskrevet, av vesentlig omfang,

dokumentert og vurdert til å ikke ha tilstrekkelig effekt.

Søknaden skal inneholde

Hvilken art gjør skade?

Hvor mange dyr er årsak til skade?

Hvilke perioder gjør dyret eller dyrene skade?

Hva er det gjort skade på og i hvilket omfang?

Hvilke tiltak er eventuelt utprøvd for å redusere eller forhindre omfanget av skade, og kostanden av tiltakene?

Er eiendommen organisert i jaktvald for arten som gjør skade?

Har eiendommen vært plaget med hjorteviltskader tidligere år?

Er det søkt skadefelling tidligere år?

Effekter av eventuell tidligere skadefelling - har det ført til skadereduksjon

og hvor lenge har dette vart?

12. Kommentarer til kommunens målsettinger

Målene er nær identiske fra forrige perioder. Å snu trenden med lave slaktevekter på spesielt kalv og ungdyr og lav andel kalv per ku, tar tid å endre. Mange faktorer spiller inn slik som kvalitetsbeite, snøvintre/tørkesommer, dårlig kondisjon på mange dyr i bestanden osv. Det er derfor blant annet viktig at de enkelte vald og jaktlag, slutter opp om bestandsplanen de har laget og sørger for at riktige dyr og dyrekategorier tas ut. Øker en uttaket av kalv så vil dette bidra til å heve snittalderen i bestanden og spare produktive dyr. Ved å ta ut kalv, unge og uproduktive dyr, kan en få en stamme med færre dyr som er mere produktive.

Bestandsutvikling elg

Jaktår	Felt per jegerdag	Sett per jegerdag	Sett ku per okse	Sett kalv pr Ku	Sett kalv pr kalvku	Prosent ku med kalv av alle kyr	Prosent felt okse av sette Okser	Prosent felt ku av sette kyr	Prosent felt kalv av sette kalver	Antall jegerdager	Antall jaktfelt
2013	0,035	0,3	1,88	0,56	1,07	50	23,68	10,49	8,07	2268	38
2014	0,034	0,34	1,89	0,56	1,12	48,47	23,08	5,76	11,45	2132	37
2015	0,031	0,32	1,61	0,67	1,21	54,24	23,13	5,93	8,18	1949	36
2016	0,035	0,31	1,76	0,55	1,09	47,9	19,26	7,56	15,38	1828	35
2017	0,028	0,35	1,78	0,68	1,22	52,94	15,32	7,24	9,33	1747	30
2018	0,025	0,35	2,34	0,37	1,1	32,46	14,38	5,56	8,73	2060	37
2019	0,036	0,47	1,38	0,59	1,09	49,2	13,78	6,11	7,14	1772	38
2020	0,032	0,41	1,63	0,56	1,11	47,8	10,71	5,49	11,82	2140	38
2021	0,026	0,47	1,98	0,5	1,11	42,67	11,4	3,93	5,76	1834	38
2022	0,028	0,41	2,08	0,31	1,04	28,1	9,43	4,83	14,71	1662	37

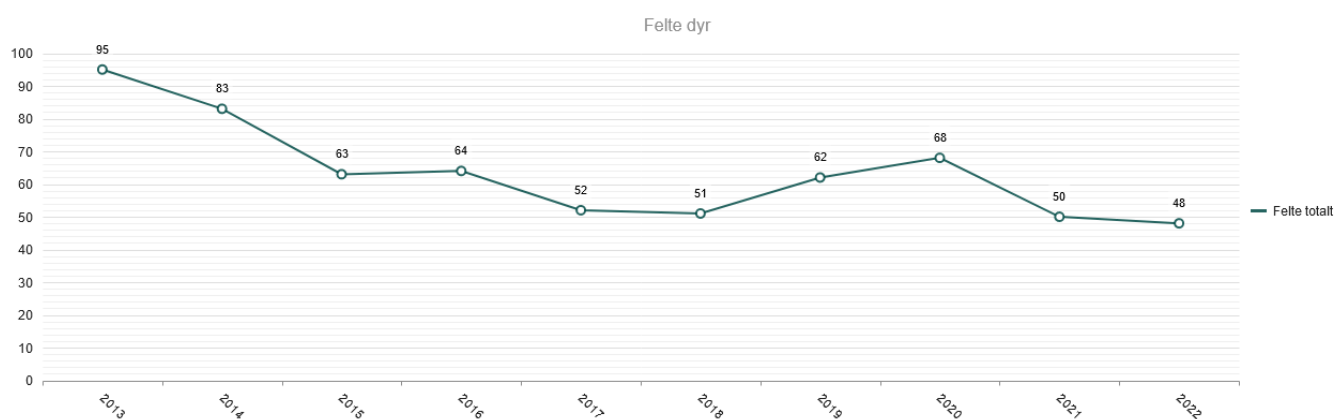
Fordeling av sett elg

Jaktår	Okse	Ku uten kalv	Ku med en kalv	Ku med to kalver	Kalv sett alene	Sum kalver	Ukjent	Sum sette elg	Antall jegerdager	Antall jaktfelt
2013	152	143	133	10	8	161	91	690	2268	38
2014	156	152	126	17	6	166	100	717	2132	37
2015	147	108	101	27	4	159	90	632	1949	36
2016	135	124	104	10	6	130	61	564	1828	35
2017	124	104	91	26	7	150	109	604	1747	30
2018	146	231	100	11	4	126	111	725	2060	37
2019	225	158	139	14	15	182	114	832	1772	38
2020	224	190	154	20	9	203	85	876	2140	38
2021	193	219	145	18	10	191	98	864	1834	38
2022	159	238	89	4	5	102	87	679	1662	37

Felte elg

Jaktår	Felte hannkalver	Felte hunnkalver	Felte 1-årige hanner	Felte 1-årige hunner	Felte eldre hanner	Felte eldre hunner	Tildelt totalt	Felte totalt	Fellingsprosent
2013	10	7	20	22	20	16	195	95	49
2014	15	5	17	12	24	10	166	83	50
2015	7	6	11	8	23	8	115	63	55
2016	8	12	11	8	15	10	118	64	54
2017	9	4	10	6	12	11	115	52	45
2018	4	7	9	8	12	11	93	51	55
2019	7	6	18	4	12	15	101	62	61
2020	9	15	10	11	14	9	97	68	70
2021	5	6	10	10	14	5	107	50	47
2022	10	5	4	8	11	10	104	48	46

Felte elg

Slaktevekt elgkalv

Jaktår	Kukalv		Oksekalv	
	Gjennomsnittsvekt kukalver	Antall kukalver	Gjennomsnittsvekt oksekalver	Antall oksekalver
2013	46,25	4	44,25	8
2014	51,6	5	54,07	14
2015	56,14	7	54	7
2016	57,73	11	40,14	7

2017	61,5	4	55,25	8
2018	47	7	46,25	4
2019	54	4	58,5	8
2020	51,86	14	47,33	9
2021	41	5	62,6	5
2022	50,4	5	50,22	9

Slaktevekt ungdyr 1,5 år elg

Jaktår	Ku 1 ½ år		Okse 1 ½ år	
	Gjennomsnittsvekt kuer 1 ½ år	Antall kuer 1 ½ år	Gjennomsnittsvekt okser 1 ½ år	Antall okser 1 ½ år
2013	119,07	14	124,38	16
2014	133,67	6	120,67	15
2015	112,29	7	121,9	10
2016	115,29	7	111,64	11
2017	84,8	5	113,22	9
2018	98,5	6	128,78	9
2019	119,5	4	107,69	13
2020	95,67	9	120,82	11
2021	121,5	10	124,2	10
2022	99,6	5	118,25	4

Bestandsutvikling hjort

Jaktår	Sett per jegerdag	Felt per jegerdag	Sett kolle per bukk	Sett kalv per kolle	Sett spissbukk per bukk	% bukker felt av sette bukker	% koller felt av sette koller	% kalver felt av sette kalver	Antall jegerdager	Antall jaktfelt
2013	0,15	0,025	1,27	0,64	0,46	20,65	20,51	20	2318	38
2014	0,13	0,019	1,5	0,41	0,43	26,74	14,73	13,21	2527	37
2015	0,18	0,031	1,42	0,44	0,43	29	19,01	20,63	2199	36
2016	0,25	0,037	1,51	0,48	0,54	21,67	16,57	20,93	2016	34
2017	0,31	0,056	1,37	0,63	0,41	26,83	17,86	23,81	1580	35
2018	0,31	0,039	1,57	0,53	0,59	23,19	11,98	20,18	2068	37
2019	0,34	0,045	1,39	0,59	0,37	22,7	10,57	19,55	1915	37
2020	0,26	0,042	1,51	0,55	0,44	20,63	15,35	21,97	2361	37
2021	0,42	0,053	1,4	0,44	0,44	18,14	10,54	20	2020	38
2022	0,41	0,05	1,57	0,51	0,42	19,16	10,39	17,34	2138	36

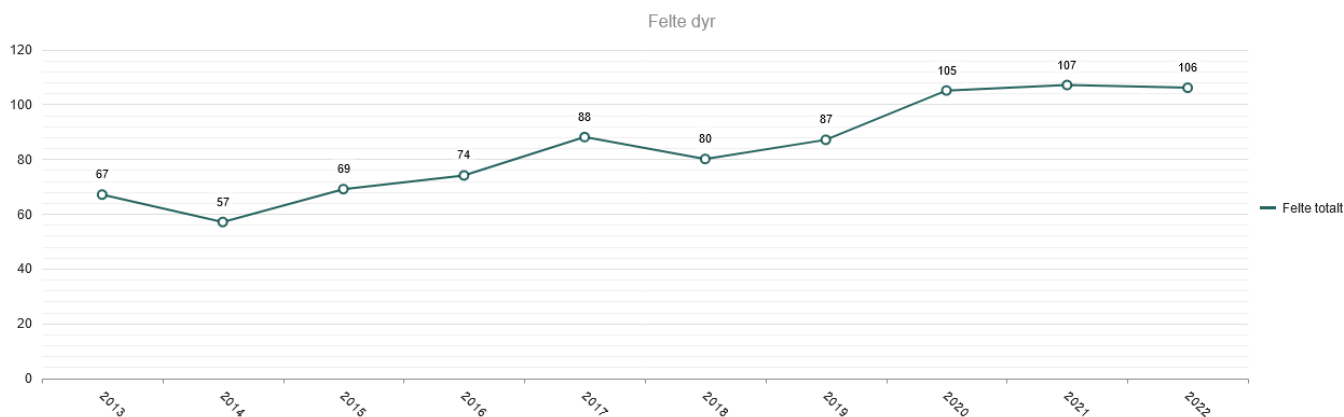
Fordeling av sett hjort

Jaktår	Spissbukk	Bukk	Kolle	Kalv	Ukjent	Sum sette hjort	Antall jegerdager	Antall jaktfelt
2013	29	63	117	75	64	348	2318	38
2014	26	60	129	53	64	332	2527	37
2015	30	70	142	63	91	396	2199	36
2016	42	78	181	86	110	497	2016	34
2017	36	87	168	105	93	489	1580	35
2018	51	87	217	114	167	636	2068	37
2019	44	119	227	133	122	645	1915	37
2020	49	111	241	132	83	616	2361	37
2021	72	165	332	145	144	858	2020	38
2022	63	151	337	173	157	881	2138	36

Felte hjort

Jaktår	Felte hannkalver	Felte hunnkalver	Felte 1-årige hanner	Felte 1-årige hunner	Felte eldre hanner	Felte eldre hunner	Tildelt totalt	Felte totalt	Fellingsprosent
2013	12	7	5	8	16	19	127	67	53
2014	7	1	12	6	15	16	162	57	35
2015	6	7	14	8	15	19	154	69	45
2016	9	9	13	10	13	20	154	74	48
2017	11	14	12	10	21	20	153	88	58
2018	11	11	15	9	17	17	153	80	52
2019	13	13	15	6	23	17	187	87	47
2020	16	13	13	18	23	22	158	105	66
2021	16	13	22	10	21	25	178	107	60
2022	12	18	21	14	20	21	175	106	61

Felte hjort

Slaktevekt kalv hjort

Jaktår	Hannkalv		Hunnkalv	
	Gjennomsnittsvekt hannkalver	Antall hannkalver	Gjennomsnittsvekt hunnkalver	Antall hunnkalver
2013	30,75	4	31	1
2014	35,33	3	34,67	3
2015	28,2	5	33	6
2016	34,8	5	30,8	5
2017	32,6	10	32	12
2018	31,45	11	30,67	12
2019	31,75	12	31,31	13
2020	32,06	17	32,75	12
2021	31,87	15	28,92	13
2022	29,75	12	31	16

Slaktevekt ungdyr 1,5 år hjort

Jaktår	Bukk 1 ½ år		Kolle 1 ½ år	
	Gjennomsnittsvekt bukker 1 ½ år	Antall bukker 1 ½ år	Gjennomsnittsvekt koller 1 ½ år	Antall koller 1 ½ år
2013	61	1	48,67	3
2014	56,11	9	48,5	4
2015	58,38	8	48,6	5
2016	54,3	10	53,25	8
2017	57	9	50,11	9
2018	56,5	14	49,6	5
2019	52,43	14	47,33	6
2020	54,2	10	49,67	15
2021	53,14	21	48,73	11
2022	54,62	21	48,92	13